

El dèficit sanitari català

El dèficit públic sanitari és tan gran, que tot i que es resolgués el dèficit fiscal, el dèficit públic sanitari continuaria sense resoldre's. No hi ha alternativa. La població haurà de pagar més.

La sanitat pública catalana té un problema greu. Li manquen diners. Un element positiu és que, per primera vegada en molts anys, aquest tema ha adquirit una visibilitat mediàtica i política que no havia tingut anteriorment. Això es deu al compromís del nou govern tripartit d'eliminar els dèficits de despesa pública sanitària. Hi ha, en realitat, tres tipus de dèficits de despesa pública sanitària. Un de 2.175 milions d'euros, és el que el nou govern de la Generalitat va heretar del govern anterior. Un altre, és el dèficit pressupostari que consta anualment i que és conseqüència del fet que els ingressos a la Generalitat en el capítol de sanitat són menors que les despeses de la sanitat catalana finançades per la Generalitat de Catalunya. Aquest dèficit és al voltant de 500 milions d'euros l'any.

I, per últim, hi ha el dèficit de despesa pública sanitària resultat del fet que Catalunya gasta en sanitat pública menys del que gasten altres països i regions amb igual nivell de desenvolupament econòmic que Catalunya. És a aquest dèficit al que

el Pacte del Tinell fa referència quan instrueix al nou govern de la Generalitat a «millorar el finançament de la sanitat pública i equiparar el percentatge de finançament sanitari com a percentatge del PIB al d'altres països i regions de renda per càpita similar a la de Catalunya, en el termini de vuit anys» o sigui dues legislatures. Aquest dèficit és de 2.028 milions d'euros, que representa el 33,68% de la despesa pública sanitària de l'any 2002. En realitat, és probable que el dèficit de Catalunya amb la mitjana dels països de la UE sigui fins i tot més alt, ja que el percentatge de persones grans és més elevat a Catalunya que a la mitjana de la UE i és ben sabut que les persones grans consumeixen més recursos sanitaris que la mitjana de la població. És més, si en lloc de convergir amb la despesa pública social com a percentatge del PIB, mitjana de la UE-15 (que té el mateix nivell de renda que Catalunya) volguéssim convergir amb la despesa per càpita, és a dir, que un català gastés el mateix que un europeu mitjà, aleshores el dèficit seria de 3.676 milions d'euros. Fins aquí, doncs, el pro-

blema. El següent pas és corregir-lo i per fer-ho hem d'entendre les causes d'aquell dèficit. Una explicació molt generalitzada a Catalunya és que aquest dèficit sanitari és degut a l'anomenat dèficit fiscal, és a dir, a la diferència de diners que existeix entre la quantitat de fons que Catalunya aporta a l'Estat i la que rep d'aquest Estat, una quantitat deficitària que és major de la que li correspondria pel nivell de renda que té Catalunya. El dèficit públic sanitari és tan gran que, tot i que es resolgués el dèficit fiscal, el dèficit públic sanitari continuaria sense resoldre's. La millor prova d'això és que el País Basc, que té capacitat recaptatòria pròpia i no té dèficit fiscal amb Espanya, encara té un dèficit de despesa pública sanitària amb la UE-15 molt elevat. És a dir, es gasta en sanitat pública una quantitat molt menor del que li correspondria pel seu nivell de riquesa. No hi ha alternativa. La població haurà de pagar més. El gran debat serà com, és a dir, si ho farà com a usuari pagant en el moment que necessita atenció mèdica o com a ciutadà pagant impostos, siguin aquests directes o indirectes. El pagament

per servei té el risc de desincentivar els grups que més ho necessiten com són els malalts crònics i amb escassos mitjans, en un sistema en el qual no hi ha evidència que existeixi un abús generalitzat per part dels usuaris. És més, aquests pagaments dels usuaris seran sempre quantitats relativament menors en el conjunt del finançament sanitari, cosa que ens porta al tema central, que són els impostos. D'aquests, els més lògics seria aquells com els impostos sobre el tabac (que podrien recaptar per a la sanitat catalana 106 milions) i l'alcohol (21 milions), que reduirien a la vegada el consum. Però, d'on es podrien recaptar més recursos seria dels impostos directes, ja que si Catalunya pagués els mateixos impostos que paga la mitjana de la UE (que té el mateix nivell de renda) recaptaríem 693 milions d'euros l'any, una quantitat que sumada a les anteriors podria ja començar a resoldre el greu problema que tenim. La cultura política, però, té por (en realitat pànic) fins i tot a citar la paraula impostos. Ara bé, si volem tenir una sanitat al nivell europeu, haurem de pagar impostos també a nivell europeu.